

Ängelholms
kommun

Riktlinjer för serveringstillstånd och folkölsförsäljning

för Ängelholms kommun

Dokumentnamn Riktlinjer för serveringstillstånd och folkölsförsäljning	Dokumenttyp Riktlinjer	Fastställd/upprättad 2016-03-31	Beslutsinstans Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig Jeanette Gustafsson	Diarienummer MYN § 31/2016	Senast reviderad Klicka eller tryck här för att ange datum.	Giltig till Klicka eller tryck här för att ange datum.

Dokumentinformation Riktlinjer
Dokumentet gäller för Serveringstillstånd

Innehållsförteckning

Syfte och målsättning med kommunala riktlinjer för serveringstillstånd	3
Varför krävs serveringstillstånd?	3
Konkurrens på lika villkor	4
Kommunens informationsskyldighet	4
Riktlinjer för Ängelholms kommun	5
Allmänna bestämmelser om försäljning av alkoholdrycker	5
Ansökan och handläggning	5
Riktlinjer för Ängelholms kommun	5
Vem fattar beslut?	7
Riktlinjer för Ängelholms kommun	8
Ansöknings - och tillsynsavgifter	9
Vad krävs för att få serveringstillstånd i Ängelholms kommun?	9
Riktlinjer för Ängelholms kommun	10
Riktlinjer för Ängelholms kommun	12
Riktlinjer för Ängelholms kommun	13
Kökskrav och matutbud	13
Riktlinjer för Ängelholms kommun	14
Riktlinjer för Ängelholms kommun	15
Riktlinjer för Ängelholms kommun	17
Riktlinjer för Ängelholms kommun	18

Ordning och nykterhet	18
Riktlinjer för Ängelholms kommun	19
Riktlinjer för Ängelholms kommun	20
Marknadsföring och prissättning	20
Riktlinjer för Ängelholms kommun	20
Kryddning av snaps	21
Alkoholservering till allmänheten eller till slutet sällskap?	21
Tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten	22
Riktlinjer för Ängelholms kommun	22
Tillfälligt utökade serveringstider	23
Pausservering	23
Tillstånd för catering – vad innebär det?	23
Provsmakning	23
Kommunen tillsynsverksamhet	24
Sanktioner	25
RIKTLINJER FÖR FOLKÖLSFÖRSÄLJNING	26
Anmälan och försäljning	26
Egenkontroll	28
Tillsyn	28
Kontrollköp	28
Avgifter	29
Sanktioner	29

Ett fungerande krog- och restaurangliv bidrar till att levandegöra samhället och skapar naturliga och trivsamma mötesplatser för såväl boende, besökande, turister och företagare. En förutsättning för ett fungerande krog- och restaurangliv är seriösa och initiativrika krögare. Kommunens riktlinjer ska spegla kommunens uppfattning och ambitionsnivå gällande alkoholserving i kommunen. Barn och ungdomars rätt till en alkoholfri uppväxt utgör viktigt fokus. Ängelholms kommuns värdegrund vilar på orden öppenhet, omtanke och handlingskraft.

Syfte och målsättning med kommunala riktlinjer för serveringstillstånd

I dialog och samverkan med krögarna vill Ängelholms kommun skapa ett varierat och trivsamt krog- och restaurangliv som ett viktigt inslag i samhället. Krögarna ska ges förutsättningar att konkurrera på lika villkor och gäster ska känna sig trygga och få en trevlig upplevelse genom att alkoholkonsumtionen sker på krogar som tar ansvar och har kontroll över alkoholservingen. Konkurrens på lika villkor innebär förutsättningar utifrån schyssta och lagliga villkor.

Syftet med kommunala riktlinjer är att skapa en grund för förutsebarhet och likabehandling vid ansökan av serveringstillstånd inom kommunen. Förutsebarhet innebär att sökande ska veta på förhand vad som krävs av dem och deras verksamhet för att få beviljat ett serveringstillstånd. Likabehandling innebär att alla ansökningar inom Ängelholms kommun ska behandlas efter samma kriterier. Alkoholhandläggningen ska hålla hög kvalitet och präglas av stort socialt ansvar. Tillgängligheten till handläggare ska också vara god.

Riktlinjerna för Ängelholms kommun följer Folkhälsomyndighetens modell för kommunala riktlinjer för alkoholserving samt kompletterats med riktlinjer för servering och detaljhandel av folköl.

Varför krävs serveringstillstånd?

Alkohollagen (2010:1622) är en skyddslagstiftning som innefattar bestämmelser om när, var och hur alkoholserving får ske, vilket innebär att den finns för att begränsa alkoholens skadeverkningar. Alkohollagen har sin utgångspunkt i ett folkhälsoperspektiv som har företräde framför företagsekonomiskt och näringspolitiskt hänsynstagande. Det innebär att den svenska alkoholpolitikens mål är att främja folkhälsan genom att minska alkoholens medicinska och sociala

skadeverkningar. Det är ingen självklar rättighet att få tillstånd för servering av alkoholhaltiga drycker.

All servering av alkoholdrycker, till allmänhet som till slutet sällskap, kräver tillstånd från kommunen. Alla former av tillhandhållande av alkoholdrycker mot betalning, oavsett hur betalningen ser ut, räknas som servering. Exempelvis om det ingår alkoholdryck som en del av ett arrangemang med entré- eller deltagaravgift så är det också fråga om servering som kräver tillstånd.

Det behövs dock inget serveringstillstånd om samtliga tre punkter nedan är uppfyllda samtidigt vid ett arrangemang:

- Servering sker vid ett enstaka tillfälle för i förväg bestämda personer,
- serveringen anordnas utan vinstintresse och medför inte andra kostnader för deltagarna än kostnaden för inköp av dryckerna, samt
- serveringen anordnas i andra lokaler än sådana där det bedrivs yrkesmässig försäljning av alkohol eller lättdrycker.

Med uttrycket utan vinstintresse betyder det att det inte får finnas ett vinstintresse av något slag, vare sig från dryckerna eller från någon annan del av arrangemanget. Det betyder att man inte heller kan ha som syfte att skapa goodwill. Det får därmed inte finnas något kommersiellt syfte, utan det kan enbart vara fråga om ett helt privat arrangemang. Det innebär också att ett sådant arrangemang inte kan marknadsföras till allmänheten.

Konkurrens på lika villkor

Ett konkurrenskraftigt krog- och restaurangliv utmärks av ansvarstagande, såväl på krogen som mot samhället i stort. God etik och moral ska råda. Svarta pengar, svartjobb eller annan brottslighet hör inte hemma på eller i samband med krogverksamheterna i Ängelholms kommun. Företagens skötsamhet och vita jobb är en förutsättning för välfärd och konkurrens på lika villkor.

För att krögare i Ängelholms kommun ska kunna konkurrera på lika villkor kontrollerar kommunen sökandens lämplighet vid ansökan om serveringstillstånd. Kommunen kontrollerar även tillståndshavaren fortsatta skötsamhet och lämplighet efter att ett serveringstillstånd meddelats, vilket innebär att fortsatt lämplighet krävs under hela den tid som en tillståndshavare innehar ett serveringstillstånd. Klicka eller tryck här för att ange text.

Kommunens informationsskyldighet

Rättsregel

Enligt 8 kap. 9 § alkohollagen har kommunen en skyldighet att informera om vad som gäller enligt denna lag och anslutande föreskrifter.

Riktlinjer för Ängelholms kommun

Information om alkohollagen, kommunens riktlinjer för serveringstillstånd samt information om ansökningsförfarandet såsom blanketter och avgifter finns tillgängligt på Ängelholm kommuns hemsida www.engelholm.se Kontakta Kundtjänst för mer information info@engelholm.se

Kommunen har genom sitt tillsynsarbete en kontinuerlig kontakt och dialog med krögarna, och tillsynen fungerar på detta vis även förebyggande. Dessutom erbjuder Ängelholms kommun regelbundna utbildningar i Ansvarsfull alkoholservering. Utbildningen riktar sig till krögare, serveringspersonal och ordningsvakter.

Allmänna bestämmelser om försäljning av alkoholdrycker

Enligt 3 kap.1 § alkohollagen får inte alkoholdrycker säljas om det inte föreligger rätt till det.

Enligt 3 kap. 2 § får alkoholdrycker som inte får säljas i en butikslokal inte heller förvaras i sådan lokal eller tillhörande utrymmen. Med butikslokal avses en lokal där konsumenter kan köpa varor eller tjänster eller hyra varor, dock inte restauranger och andra serveringsställen.

Ansökan och handläggning

Handläggning sker med stöd av alkohollagen och andra tillämpliga lagtexter, förarbeten, alkoholförordningen (2010:1636) och Folkhälsomyndighetens föreskrifter. Enligt 5 § alkoholförordningen ska en kommun fatta beslut i ett ärende om serveringstillstånd inom fyra månader från det att en fullständig ansökan har kommit in till kommunen. Om det är nödvändigt på grund av utredningen får handläggningstiden förlängas med högst fyra månader. Kommunen ska informera sökanden om skälen för att handläggningstiden förlängs innan den ursprungliga tidsfristen har gått ut. Handläggningstiden räknas från det att en ansökan är komplett, det vill säga när samtliga handlingar kommit in.

Riktlinjer för Ängelholms kommun

Det krävs en skriftlig ansökan för att en prövning ska kunna behandlas. Kommunen tillhandahåller blanketter för ansökan. En förutsättning för att beslut ska kunna fattas i en ansökan om serveringstillstånd är att samtliga de handlingar och uppgifter som efterfrågas i samband med ansökan har kommit kommunen tillhanda. Sökanden kan själv påverka handläggningen, det vill säga tiden för sin

ansökan genom att lämna in kompletta ansökningshandlingar från början. Utan tillräckligt underlag är ansökan ej komplett, och det kan då ta längre tid innan beslut kan fattas.

I ett ansökningsärende är det den sökande som har att visa att alkohollagens högt ställda krav på lämplighet är uppfyllda, både vad det gäller bolaget/ firman och de personer som bedriver verksamheten.

Det är därför viktigt att sökande tar del av de anvisningar som följer med vald ansökan, och inkommer med de handlingar som krävs för att underlaget ska bli komplett.

Handläggningstiderna för de vanligaste typerna av ansökan som anges här nedan är ungefärliga och förutsätter att ansökan är fullständig och att sökanden genomfört ett godkänt kunskapsprov. Om man önskar ett tillstånd klart till ett visst datum måste ansökan inkomma i god tid, senast nedanstående tid, vilket kräver fullständig ansökan.

Efter att samtliga handlingar inkommit görs en bedömning på de inkomna uppgifterna, innan ett beslut kan tas. Även om sökande har lämnat in samtliga begärda handlingar betyder det inte att ansökan är klar och automatiskt ges bifall, utan en sammantagen bedömning måste göras av de inlämnade handlingarna.

Ambitionen är att de beräknade handläggningstiderna inte ska överstigas.

Handläggningstid efter att fullständig ansökan inkommit:

- Ansökan om stadigvarande tillstånd beräknas till 10 veckor.
- Ansökan om tillfälligt tillstånd till allmänheten beräknas till 6 veckor.
- Ansökan om stadigvarande förändring i befintligt tillstånd beräknas till sex 6 veckor.
- Ansökan om tillfällig förändring beräknas till 3 veckor.
- Tillfälligt tillstånd till slutna sällskap tar i normalfallet 3 veckor.
- Godkännande av lokal vid catering tar i normalfallet 2 veckor, förutsatt att sökanden redan har ett stadigvarande tillstånd för slutna sällskap med cateringverksamhet i Ängelholms kommun.
- Anmälan om ändrade ägar- och/ eller styrelseförhållanden beräknas till 10 veckor.

Vem fattar beslut?

Myndighetsnämnden i Ängelholms kommun är den politiska organisation som fattar beslut om serveringstillstånd samt om meddelande av sanktioner såsom erinran, varning och återkallelse av tillstånd enligt alkohollagen.

Miljö- och byggchefen har delegation på att ta flertalet beslut om serveringstillstånd, dock inte sanktionsärenden som varning och återkallelse. Vid ansökningar där det i utredningen framkommer riskbedömningar avseende människors hälsa lyfts ärenden upp till Myndighetsnämnden för beslut.

Handläggare fattar beslut i ytterst fåtal ärenden såsom bifall till tillfälligt tillstånd till slutna sällskap och godkännande av lokal vid cateringverksamhet.

Handläggare är aldrig ensam om att bedöma ett ärende. Handläggaren samråder alltid med en kollega, med miljö- och byggchefen, med Länsstyrelsen samt med eventuell annan berörd myndighet. Handläggaren är inte heller ensam i ansökningsprocessen då remisser måste skickas till andra myndigheter. Att skicka en remiss till annan myndighet innebär att begära ett yttrande för den aktuella ansökan för att få svar på om det finns något som talar emot att ansökan beviljas eller ej. Remissförandet till andra myndigheter är en del av handläggningstiden och påverkar därmed ansökningstiden som den enskilde handläggaren inte kan göra något åt.

Det är att kommunens tjänstemän som handlägger och utreder en ansökan. Ett förslag till beslut lämnas sedan till beslutsfattande politiskt ansvariga eller till miljö- och byggchefen. När ett förslag som går emot ansökan, till exempel om det bedöms att sökande inte uppfyller kraven enligt alkohollagen för att kunna beviljas ett tillstånd, har sökande möjlighet att yttra sig till Myndighetsnämnden. Om politikerna fattar ett beslut som sökande inte är nöjd med finns det möjlighet att överklaga beslutet till förvaltningsrätten.

Om det uppmärksammas brister vid exempelvis tillsynsbesök utifrån alkohollagens krav som efter utredning leder till sanktionsbeslut kan det beslutet överklagas till förvaltningsrätten, Information om hur en överklagan görs lämnas med beslutet. Handläggare kan vid behov hjälpa till att skriva en överklagan.

Remissyttranden

Rättsregel

Enligt 8 kap. 11 § alkohollagen ska kommunen hämta in polismyndighetens yttrande vid en prövning av ansökan för ett stadigvarande serveringstillstånd, såväl

till allmänheten som till slutna sällskap. Kommunen ska också hämta in polismyndighetens yttrande vid en prövning av tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten, om det inte rör sig om ett litet arrangemang.

Enligt 8 kap. 12 § alkohollagen får endast serveringstillstånd meddelas den som visar att han eller hon med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden samt omständigheterna i övrigt är lämplig att utöva verksamheten. Därav inhämtar kommunen yttrande från skatteverket och kronofogden i enlighet med 9 kap. 8 § fjärde stycket alkohollagen.

Enligt 8 kap. 16 § ska de lokaler som används för stadigvarande servering av alkoholhaltiga drycker vara lämpliga utifrån brandsäkerhetssynpunkt. Brandsäkerheten kan också vara något som kommunen behöver beakta när den prövar en ansökan om tillfälligt serveringstillstånd.

Riktlinjer för Ängelholms kommun

Vid ansökan om stadigvarande serveringstillstånd inhämtas alltid yttrande från polismyndigheten, miljöenheten, livsmedelsenheten, räddningstjänsten och skatteverket. Nämnda remissinstansers yttrande och synpunkter väger tungt vid en ansökan och kan leda till att ett serveringstillstånd inte medges, eller begränsas.

Polismyndigheten yttrar sig i fråga om sökandens vandel, lämpligheten för den sökta serveringstiden, risken för eventuella ordningsstörningar samt ifall det bedöms föreligga behov av att serveringsstället bör ha polismyndighetens förordnade ordningsvakter. Utöver de stadigvarande tillstånden så inhämtas alltid polismyndighetens yttrande vid ansökan om tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten, samt i vissa fall vid tillfälliga tillstånd till slutna sällskap.

Livsmedelsenheten yttrar sig om den sökta verksamheten är registrerad och godkänd för livsmedelsverksamhet. Miljöenheten yttrar sig om det finns risk för olägenheter vad gäller verksamhet och serveringstid gällande boendestörningar och risk för buller.

Räddningstjänsten yttrar sig över brandsäkerhet och personbegränsningar i de aktuella lokalerna. Förutom vid stadigvarande tillstånd så begärs alltid räddningstjänstens yttrande vid samtliga tillfälliga arrangemang som riktar sig till allmänheten samt även vid tillfälliga tillstånd till slutna sällskap av större omfattning.

Skatteverket yttrar sig om sökandebolagets ekonomiska lämplighet samt även den ekonomiska lämpligheten hos de personer som bedöms inneha betydande

inflytande i verksamheten. Yttrandet avser bland annat redovisning av inkomst av tjänst och kapital, om sökanden deklarerat och har F- skattsedel, om skatteverket utfärdat kontrollavgifter till företaget, om bolaget eller dess företrädare har betalningsuppsmaningar och restföringar som gått vidare till kronofogden samt kontroll av andra bolag som sökande är delaktig i.

Ansöknings - och tillsynsavgifter

Rättsregel

Kommunen har enligt 8 kap. 10 § alkohollagen rätt att ta ut avgifter, dels för ansökan och dels för tillsyn av den som har serveringstillstånd. Avgifterna beslutas av kommunfullmäktige och baseras på självkostnads- och likställighetsprincipen som regleras i kommunallagen (1991:900)

Riktlinjer för Ängelholms kommun

Avgifterna ska täcka de kostnader som kommunen har för handläggning och hanteringen av dessa ärenden.

Avgifterna för serveringstillstånd är olika beroende på vilken typ av tillstånd ansökan gäller för och hur mycket tid en ansökan beräknas ta i anspråk för att handlägga ärendet. Detta innebär att det är själva ansökan som man betalar för och inte tillståndet.

Avgiften för ansökan faktureras. Avgiften betalas inte tillbaka om ansökan avslås eller återkallas, om inte återkallelsen eller om ett återtagande av ansökan sker innan prövningen påbörjas.

Avgifterna för tillsynsbesök består av en avgift som baseras på årsomsättningen av alkoholdrycker. Omsättningen rapporteras en gång om året i en specifik restaurangrapport som tillhandhålls av Folkhälsomyndigheten.

Aktuella avgifter publiceras på kommunens hemsida: www.engelholm.se

Vad krävs för att få serveringstillstånd i Ängelholms kommun?

En ansökan om serveringstillstånd prövas utifrån alkohollagens högt ställda krav. Ansökan ska göras skriftligt av behörig firmatecknare.

I varje ärende görs en helhetsbedömning av lämpligheten utifrån samtliga inlämnade handlingar.

Den som söker ska vara lämplig

Rättsregel

Enligt 8 kap. 12 § alkohollagen får ett serveringstillstånd endast meddelas den som visar att han eller hon med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden samt omständigheterna i övrigt är lämplig att utöva verksamheten samt att verksamheten kommer drivas i enlighet med de krav som ställs upp i denna lag.

Vem prövas?

Lämplighetsprövning görs av de personer som har ett betydande inflytande i verksamheten. Personer som kan prövas är till exempel firmatecknare, bolagsdelägare, styrelseledamöter, suppleanter som har rätt att vara firmatecknare eller annan person som har ekonomiska eller andra betydande intressen i verksamheten. Även andra näringsverksamheter som dessa personer är verksamma i kan komma att omfattas av prövningen. Det är kommunen som bedömer vilka som kan tänkas ha ett betydande inflytande i verksamheten och därmed kommer att prövas.

En förening som söker tillstånd ska ha en tillfredsställande organisation. Föreningen ska visa sig vara i stånd att driva ideell eller annan verksamhet samt visat att verksamheten är eller blir bestående. Föreningens styrelse kommer att ingå i lämplighetsprövningen.

Riktlinjer för Ängelholms kommun

Det är den som ansöker om serveringstillstånd som ska visa att han eller hon är lämplig att inneha serveringstillstånd med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden samt omständigheterna i övrigt. Det innebär bland annat att sökanden själv ska vara aktiv och lämna in de handlingar som kommunen behöver för att kunna pröva ansökan.

Vid en lämplighetsprövning bedömer kommunen den sökandes personliga lämplighet, ekonomiska förutsättningar och övrig skötsamhet. Sökanden ska självant betala in skatter och avgifter och reglera skulder i tid. Sökanden måste också visa hur verksamheten finansieras genom att redovisa handlingar gällande detta, till exempel kontoutdrag, lånehandlingar från bank etc. Finansieringen måste vara spårbar och dokumenterad. Vilka handlingar som krävs kan variera från ärende till ärende.

Den allmänna laglydnaden prövas, vilket generellt innebär att den som har blivit dömd för brott, eller fått ett serveringstillstånd återkallat av en kommun, måste vänta minst tre år innan tillstånd kan beviljas. Även misstanke om ekonomiska oegentligheter, skatteskulder eller brottslig verksamhet kan leda till att en ansökan om tillstånd avslås.

Tillståndshavaren ansvarar för att ingen diskriminering sker på eller i omedelbar anslutning till serveringsstället. Diskriminering av personer på grund av kön, nationellt eller etniskt ursprung, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck eller funktionsnedsättning kan leda till att serveringstillståndet återkallas, efter en fällande dom.

Det är tillståndshavaren som ansvarar för att det finns ett giltigt tillstånd för användande av offentlig plats eller för offentlig tillställning enligt ordningslag (1993:1617) från polismyndigheten, då sådan krävs exempelvis för uteservering eller vid tillfälligt arrangemang. Polismyndighetens tillståndsbevis ska lämnas in till tillståndsenheten och vara utställd på tillståndshavaren.

Kunskapskrav

Rättsregel

Enligt 8 kap. 12 § andra stycket alkohollagen ska sökanden genom att avlägga ett prov visa att han eller hon har de kunskaper om denna lag och anslutande föreskrifter som krävs för att på ett författningensligt och ansvarsfullt sätt utöva serveringsverksamheten. Enligt Folkhälsomyndighetens föreskrifter om kunskapsprov (FoHMFS 2014:7) ska prov framtagna av Folkhälsomyndigheten användas. Proven består av fyra delprov och för godkänt resultat krävs rätt svar på 75 % av frågorna inom varje delprov. Vid underkänt resultat ska sökanden ges möjlighet till två omprov.

Undantaget från skyldigheten att genomgå kunskapsprov vid ansökan om tillstånd för

servering eller för provsmakning görs för den som;

1. Tidigare har avlagt prov och har tillstånd som minst motsvarar den aktuella ansökan.
2. Inte har tillstånd, men som högst tre år före en ny ansökan kan uppvisa ett avlagt godkänt prov som minst motsvarar den nya ansökan.

3. Inte har avlagt prov, men som i samma kommun har serveringstillstånd som minst motsvarar den aktuella ansökan och vars kunskaper det inte finns några skäl att ifrågasätta, eller

4. Inte har avlagt prov, men som i en annan kommun har serveringstillstånd som minst motsvarar den aktuella ansökan och kan dokumentera flera års erfarenhet utan anmärkningar.

Kommunen får göra undantag från skyldigheten att genomgå kunskapsprov vid ansökan om tillfälligt serveringstillstånd till slutet sällskap om ansökan avser ett enstaka tillfälle.

Riktlinjer för Ängelholms kommun

Tillstånd ges bara till den som genomgått ett kunskapsprov i svensk alkohollagstiftning med godkänt resultat, såvida inte något av undantagen ovan är tillämpliga.

Hälften av de personer med betydande inflytande i serveringsrörelsen och som är aktiva i densamma ska ha kunskap i svensk alkohollagstiftning. I större företag, exempelvis hotell och restaurangkedjor, där ägarna och den centrala företagsledningen inte är involverade i driften av restaurangen ska kunskap i alkohollagen finnas hos de personer som arbetar operativt i ledande ställning.

Kommunen kan bedöma att det finns skäl att ifrågasätta kunskapen och begära att du/ ni gör kunskapsprovet även om du/ ni omfattas av undantagen.

Om inte godkänt resultat erhålls på sammanlagt tre försök ska ärendet avslutas med att ansökan avslås.

Vid ny ansökan om tillstånd efter ett avslag ges möjlighet till ytterligare provtillfällen bara om sökanden gör troligt att han eller hon inhämtat tillräckliga kunskaper för att uppnå godkänt resultat.

Provet finns för närvarande tillgängligt på svenska, engelska, franska och arabiska. Det finns möjlighet till tolk vid provskrivningstillfället.

Kunskapsprovet i alkohollagen skrivs på Stadshuset i Ängelholm, efter överenskommelse för datum och tid med handläggare.

Ansvar och kunskap gäller all personal på serveringsstället

Rättsregel

Enligt 8 kap. 20 § ska ansvarig personal vid servering av alkoholdrycker se till att måttfullhet iakttas och att störningar på grund av oordning och onykterhet undviks.

Enligt 3 kap. 7-8 §§ alkohollagen får inte alkoholdrycker lämnas ut till någon som inte har uppnått förskrivna ålder eller som är märkbart påverkad av alkohol eller annat berusningsmedel. Det är den person som lämnar ut alkoholdrycker som är ansvarig för att gällande regler följs.

Riktlinjer för Ängelholms kommun

All alkoholservering ska ske på ett ansvarsfullt sätt. Försäljning och servering av alkoholdrycker får endast ske i sådan omfattning och i sådana former att skador och brister i ordning och nykterhet på serveringsstället inte uppstår. Genom att minska berusningsgraden på krogen och förhindra alkoholservering till minderåriga minskar även det restaurangrelaterade våldet. Alkohollagens regler om servering av alkoholdrycker på restauranger gäller för alla som deltar i serveringen och inte bara tillståndshavaren. Alla som serverar alkoholdrycker har ett personligt ansvar för att serveringen sköts på ett ansvarsfullt sätt. Om till exempel en servitör serverar alkoholdryck till en person som inte fyllt 18 år kan servitören dömas till böter. Detta gäller även om en servitör serverar alkoholdryck till en person som är märkbart påverkad av alkohol (det vill säga full person) eller av andra berusningsmedel. Dessutom kan restaurangens serveringstillstånd ifrågasättas. Serveringspersonalen måste därför ha goda kunskaper om reglerna i alkohollagen och förstå vad dessa praktiskt innebär.

Det är tillståndshavaren som ska se till att serveringsansvariga och övrig serverings- och kökspersonal samt de som är anställda för andra uppgifter som är av betydelse för ordning och nykterhet har de kunskaper som krävs för att serveringen sköts på ett ansvarsfullt sätt.

Kökskrav och matutbud

Rättsregel

I alkohollagen regleras vilka krav som ställs på ett serveringsställe gällande kök och matutbud. Enligt 8 kap. 15 § får ett stadigvarande tillstånd för servering av alkoholdrycker endast medges om serveringsstället har ett eget kök i anslutning till serveringslokalen samt tillhandahåller lagad eller på annat sätt tillredd mat. Serveringsställets gäster ska kunna erbjudas ett varierat utbud av maträtter. Det innebär att såväl förrätter, huvudrätter som efterrätter ska kunna erbjudas. Serveringstillstånd medges inte om enbart enklare anrättningar såsom sallader,

smörgåsar, hamburgare eller varm korv med bröd erbjuds. Det innebär att gatukök, caféer och liknande enklare serveringsställen inte kommer ifråga för stadigvarande serveringstillstånd (reg. prop 2009/10:125 s.105).

Riktlinjer för Ängelholms kommun

Tillstånd att servera alkohol är starkt kopplat till matsservering enligt alkohollagen. Bakgrunden är att berusningseffekten blir mindre om alkoholdrycker intas samtidigt med mat. Därav är matsservering ett grundläggande krav för att erhålla och behålla ett serveringstillstånd och det är viktigt att det serveras sådan mat som gästerna kan förväntas beställa. Mat ska kunna erbjudas under hela serveringstiden. Kravet på matutbud beror på vilket tillstånd som är sökt. Kravet på matsservering gäller för alla typer av serveringstillstånd, undantaget pausservering.

För att beviljas ett stadigvarande tillstånd för servering av alkoholdrycker krävs att serveringsstället har ett eget kök i anslutning till serveringslokalen samt tillhandahåller lagad eller på annat sätt tillredd mat. Att maten ska vara lagad eller tillredd innebär att råvaror på något sätt ska ha förädlats. Att enbart tillhandahålla prefabricerade maträtter anses inte som ett fullständigt matutbud, men kan vara ett komplement till ordinarie meny.

Det är inget krav på att varma maträtter kan serveras, förutsatt att matutbudet och förhållandena i övrigt har den allmänna standard som krävs för serveringstillstånd.

Matutbudet ska vara varierat och kravet gäller princip under hela den tid som serveringstillståndet gäller. Efter klockan 23.00 är det möjligt att begränsa matutbudet till ett fåtal enklare rätter, till exempel kalla maträtter eller maträtter som värms i mikrovågsugn. Chips och nötter är inte att betrakta som en maträtt.

Köksutrustningen ska hålla en viss standard. Lägenhetsspisar och mikrovågsugnar anses inte vara tillräcklig utrustning (reg. prop 2009/10:125 s.105).

Serveringslokalen ska omfatta ett visst avgränsat utrymme och vara överblickbar, vilket är grundläggande för alla typer av serveringstillstånd.

Serveringslokalen ska vara utrustad med ett i förhållande till lokalens storlek lämpligt antal sittplatser för matsservering. Om det finns en drinkbar får den endast uppta en mindre del av serveringsställets totala yta och den ska vara placerad i nära anslutning till matsalen.

Tillfälligt tillstånd för servering till allmänheten får meddelas om serveringsstället tillhandahåller tillredd mat. Detsamma gäller för servering till slutet sällskap. Vid dessa tillfällen finns inget kökskrav.

Serveringstider

Rättsregel

Enligt 8 kap. 19 § alkohollagen beslutar kommunen under vilka tider alkoholdrycker får serveras. Vid bestämmande av tiden för servering ska särskilt beaktas vad som sägs i 8 kap. 17 § om serveringsställets belägenhet, olägenheter i fråga om ordning och nykterhet och särskild risk för människors hälsa. Om inte kommunen beslutar annat, får servering av spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker inte påbörjas tidigare än klockan 11.00 och inte pågå längre än till klockan 01:00. Detta är normaltiden. Enligt alkohollagen ska serveringsstället vara utrymt senast 30 minuter efter serveringstidens utgång.

Bestämmelserna i 8 kap. 19 § alkohollagen om serveringstider syftar främst till att motverka olägenheter som onykterhet och oordning. Bestämmelserna om serveringstider är en viktig del av den svenska alkoholpolitiken och sociala hänsyn ska klart ha företräde framför affärsmässiga eller konkurrensmässiga hänsyn. Att en konkurrerande restaurang redan har fått utökad serveringstid motiverar inte automatiskt bifall till annan sökande. Kommunen måste som tillsynsmyndighet i varje enskilt fall bedöma riskerna för olägenheter i samband med en utsträckning av serveringstiden. Polismyndighetens och miljöenhetens yttranden ska alltid tillmätas stor betydelse vid bestämmande av serveringstider. Detta gäller inte minst vid prövningar om tillstånd för servering efter klockan 01:00 (reg. prop. 1994/95:89 s. 97f). Frågan om restaurangens eller nöjesställets serveringstider är av stor betydelse dels för boende i serveringsställets närhet och dels för polismyndighetens arbete med att upprätthålla ordning och säkerhet (reg. prop 2003/04:161 s.64).

Riktlinjer för Ängelholms kommun

Ängelholms kommun följer alkohollagens föreskrivna normaltid mellan klockan 11.00 och 01:00. Ängelholms kommun beviljar normalt inte serveringstid före klockan 11:00 eller efter klockan 03.00. Vidare beviljas senare serveringstider mellan klockan 01.00 och 03:00 återhållsamt och endast för fredagar, lördagar och helgaftnar. Serveringstider utöver normaltiden beviljas utifrån återhållsamhet och försiktighet, och en förutsättning är att varken polismyndigheten, räddningstjänsten eller miljöenheten har något att erinra. Utökad serveringstid (tidig som sen) är således undantag och måste därför prövas särskilt i varje enskilt fall. Skyddet för

människors hälsa samt upprättandet av ordning, nykterhet och säkerhet är i fokus när kommunen prövar andra serveringstider än normaltiden.

För att en ansökan av ett serveringstillstånd utanför normaltiden ska prövas krävs att sökande uppger speciella omständigheter som skäl vid ansökan till varför det ska beviljas sådana serveringstider. Detta leder inte per automatik till att bifall ges, utan en utredning kommer göras om det är så speciella omständigheter som kan medge undantag. Att det finns förutsättningar att meddela tillstånd inom normaltiden innebär inte att det per automatik även finns förutsättningar för att ge tillstånd till alkoholserving utanför normaltiden.

För att kunna beviljas ett serveringstillstånd efter klockan 01:00 måste sökande inkomma med tydlig beskrivning som uppger speciella omständigheter som skäl till ansökan om utökad serveringstid. Dessa skäl kommer utredas innan beslut kan tas. Utöver detta gäller:

- Att kraven för serveringstillstånd inom normaltiden är uppfyllda.
- Att en tydlig och detaljerad verksamhetsbeskrivning ska bifogas ansökan.
- Att verksamheten inte har haft några allvarliga eller upprepade anmärkningar.
- Att miljöenheten bedömt risken för störningar för närboende är liten.
- Att polismyndigheten bedömt risken för ordningsstörningar är liten.
- Att tillståndet kan förenas med villkor om förordnade ordningsvakter. Villkoret sätts i enlighet med polismyndighetens yttrande.
- Att tillståndet kan förenas med en åldersgräns på lägst 18 år från klockan 23:00 under fredagar, lördagar och helgafnär.
- Att restauranger med nattklubsverksamhet av säkerhetsskäl ska ha ett system för kontroll av det exakta antalet gäster i lokalen.
- Att all personal ska genomgå utbildning i ansvarsfull alkoholserving. Ängelholms kommun erbjuder utbildningen varje år.
- Att vid ansökan om utökad serveringstid mellan klockan 01:00 och 02:00 utreds behovet av prövotid om ett (1) år, till exempel för verksamheter med nöjeskaraktär eller om särskild risk för människors hälsa befaras enligt 8 kap. 17 § alkohollagen. Efter en eventuell prövotid om ett (1) år kan serveringstiden ges stadigvarande

tillstånd efter ny ansökan vid provotidens slut (senast 4 veckor innan provotidens slut), förutsatt att inga anmärkningar framkommit under provotiden.

-Att ansökan om utökad serveringstid mellan klockan 02:00 och 03:00 inte kan beviljas stadigvarande. Vid första ansökan kan tillstånd beviljas för ett (1) år, ett prövoår, efter utredning enligt 8 kap. 17 § alkohollagen. Vid andra och påföljande tillfällen ansökan sker kan serveringstiden beviljas för två år i taget, förutsatt att inga anmärkningar avseende ordning och nykterhet framkommit under den senaste tillståndsperioden. Ny ansökan ska inkomma senast 4 veckor innan tillståndet går ut.

Tillfälliga tillstånd för servering av alkoholhaltiga drycker till allmänheten beviljas endast mellan 11:00 och 01:00.

Vid övergång till sommartid respektive vintertid i gäller:

-Vid övergång till sommartid flyttas klockan fram från kl. 02:00 till kl. 03:00. Tillståndshavaren behöver dock inte stänga en timme tidigare, utan fortsätter med serveringen som vanligt. Detta innebär att stängning sker kl. 04:00 och då i enlighet med sommartid.

-Vid övergång till vintertid flyttas klockan bak från klockan 03:00 till kl. 02:00. Tillståndshavaren fortsätter dock inte med serveringen ytterligare en timme, utan stänger som vanligt. Detta innebär att stängning sker kl. 02:00 och då i enlighet med vintertid.

Uteserveringar

Rättsregel

Enligt 8 kap 14 § alkohollagen ska ett serveringstillstånd omfattas av ett visst avgränsat utrymme som disponeras av tillståndshavaren. Kravet gäller alla serveringstillstånd. Där av kan visst avgränsat serveringsutrymme vara både inomhus som utomhus.

Riktlinjer för Ängelholms kommun

Det finns möjlighet för krögare att få tillstånd för servering av alkoholdrycker på uteservering. För att beviljas serveringstillstånd för uteservering krävs att uteserveringen vanligtvis ligger i anslutning till restaurangen, är väl avgränsat med fåtal in- och utgångar samt att tillståndshavaren har dispositionsrätt till marken.

Uteserveringen måste vara överblickbar för personalen. Vanligtvis beviljas uteservering från och med 1 april till och med 31 oktober.

Den tillståndshavare som önskar ha sin uteservering på offentlig mark måste ansöka hos polismyndigheten om begagnande av offentlig mark.

Inom tätorterna medges serveringstider utomhus längst till kl. 01:00. Därmed är det servering fram till klockan 01:00 som gäller för uteserveringarna i Ängelholms centrum. Serveringstider för uteservering utanför centrum kan det gå med samma serveringstid på uteserveringen som inomhus under förutsättning att det inte medför olägenheter.

Gemensamt serveringsutrymme

Rättsregel

Enligt 8 kap. 14 § andra stycket alkohollagen kan särskilt tillstånd meddelas för flera tillståndshavare att utnyttja ett gemensamt serveringsutrymme.

Riktlinjer för Ängelholms kommun

Det finns möjlighet för krögare att få tillstånd att utnyttja samma serveringsutrymme. Det handlar om att flera tillståndshavare kan få ett särskilt tillstånd att kunna servera på samma yta. Varje tillståndshavare ansvarar då för att lagstiftningen följs under den tid som serveringen bedrivs av respektive tillståndshavare.

För att få utnyttja möjligheten krävs det att man redan har ett stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten när kommunen meddelar beslut om att servera på gemensamt utrymme.

Detta innebär att ett särskilt tillstånd kan beviljas för att servera på samma yta. En förutsättning är att de bolag som ansöker om gemensamt serveringsutrymme har ett eget serveringstillstånd i direkt anslutning till den gemensamma ytan. Särskilda villkor kan meddelas i samband med tillståndet om behov finns.

Ordning och nykterhet

Rättsregel

Enligt 3 kap. 5 § och 8 kap. 20 § alkohollagen ska den som tar befattning med försäljning av alkoholdrycker se till att ordning och nykterhet råder på

försäljningsstället samt att ansvarig personal ser till att måttfullhet iakttas och att störningar på grund av oordning och onykterhet undviks.

Riktlinjer för Ängelholms kommun

Eftersom alkohollagen är en skyddslagstiftning fokuseras mycket av kommunens arbete på den allmänna ordningen och skötsamheten hos sökande inför ett eventuellt tillstånd och sedan även vid tillsynsbesök när verksamheten är igång.

Serveringen av alkoholdrycker ska vara ansvarsfull och präglas av måttfullhet och återhållsam servering. Med återhållsam servering menas att det finns en skyldighet att avbryta serveringen av alkoholdrycker innan problem uppstår och att tillståndshavaren eller serveringsansvarig person måste ha kontroll över serveringen till gästerna och de serverade alkoholdryckerna, det vill säga vem som dricker och hur mycket. Serveringsstället kan inte förklara bort bristande kontroll av serverade mängder alkoholdrycker.

Servering av en större mängd alkohol till exempel helflaskor spritdryck, ölhinkar, öltunnor eller shotsbrickor bör undvikas enligt alkohollagens krav på måttfullhet. Om det vid något tillfälle efterfrågas sådan servering från gästerna måste serveringsstället kunna avsätta personal för denna servering för att kunna ha kontroll över serveringen till gästerna och de serverade alkoholdryckerna. Detta innebär också att innan sådan servering sker måste samtliga gäster som ska serveras kontrolleras både vad gäller ålder och berusning, det vill säga om det lämpligt att servera dryckerna på sådant sätt eller om var och en ska beställa sin dryck efterhand som det önskas.

Kravet på ordning och nykterhet gäller både på serveringsstället och i dess direkta närhet. Med anledning av detta ställer därför kommunen ibland speciella krav, det vill säga villkor, i tillståndet.

Villkor vid meddelande om serveringstillstånd

I samband med tillståndsgivning kan det bli aktuellt med att tillståndet villkoras. Det innebär att kommunen i förebyggande syfte ställer specifika krav för att tillståndet ska få tas i bruk. Det kan till exempel handla om specifik utbildning av personal, åldersgränser, policy, ordningsvakter med mera. Samtliga tillstånd som beviljas med senare serveringstid än kl. 01.00 är alltid förenat med villkorande.

Olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet eller andra skäl.

Rättsregel

Enligt 8 kap. 17 § alkohollagen får kommunen vägra serveringstillstånd om

serveringsstället på grund av placering eller andra skäl kan befaras medföra

olägenheter i fråga om ordning och nykterhet, eller medföra särskild risk för människors hälsa.

Riktlinjer för Ängelholms kommun

Polismyndighetens yttrande har betydelse när det gäller risker för olägenheter i fråga om ordning och nykterhet. Detta gäller särskilt om risker som är relaterade till specifika arrangemang eller geografiska platser. Stor vikt läggs även vid yttrandet från miljöenheten när det gäller risker för störningar för närboende.

Idrottsarrangemang och arrangemang som särskilt riktar sig till barn- och ungdomar bör hållas fria från alkoholservering. I de undantagsfall serveringstillstånd beviljas ska serveringsytan utgöra en mindre del av arrangemanget såsom ett väl avgränsat restaurangtält. Vid serveringsställen i närheten av skolor, ungdomsgårdar och andra lokaler där många barn och/ eller ungdomar vistas ska stor restriktivitet gälla vid beviljande av serveringstillstånd. Till exempel kan serveringstiden begränsas till andra tider än då barn- och ungdomsverksamheten pågår.

Marknadsföring och prissättning

Rättsregel

Enligt 7 kap. 1 § alkohollagen ska särskild måttfullhet iakttas vid marknadsföring av alkoholdrycker till konsumenter. Reklam- eller annan marknadsföringsåtgärd får inte vara påträngande, uppsökande eller uppmåna till bruk av alkohol.

I alkohollagen finns det regler för hur man får och inte får marknadsföra alkohol på serveringsställen samt regler för prissättning på alkoholdrycker. Enligt 8 kap. 21 § alkohollagen får priset på alkoholdryck inte sättas lägre än inköpspriset för drycken jämte skäligt påslag (25 % moms). Prissättning ska göras så att köp av drycker med högre alkoholdrycker inte främjas och att gäster inte uppmuntras till att köpa alkohol genom exempelvis billigare pris eller mängdrabatter. Vidare, enligt 8 kap. 22 § alkohollagen ska lättdrycker finnas att tillgå vid servering av alkoholdrycker i tillfredsställande urval och omfattning.

Riktlinjer för Ängelholms kommun

Prissättning och marknadsföring av både mat och dryck kan påverka ordning och nykterhet på serveringsstället. Det är inte tillåtet att försöka påverka gästen att

beställa alkohol i form av mängderbudanden t.ex. ”köp två och betala för en”. Däremot är det tillåtet att man tillfälligt sänker priset på hela eller delar av sortimentet, både mat och dryck. Att enbart rabattera alkoholdrycker är inte tillåtet. Priset på alkoholfria drycker måste sänkas i motsvarande mån. Det ska framgå tydligt att även alkoholfria drycker och mat säljs.

Marknadsföringen får inte rikta sig till barn och ungdomar, och inte heller på något sätt beskriva eller handla om barn och unga.

Det finns ett generellt gåvoförbud, som innebär att det är förbjudet att bjuda gäster på alkoholdrycker. Det går därför inte att kompensera gästen med till exempel en avec till kaffet. Däremot går det bra att bjuda på kaffet och dessert.

Kryddning av snaps

Den som innehar stadigvarande tillstånd för servering av alkoholdrycker har, efter anmälan till kommunen rätt att krydda spritdryck för servering som snaps i den egna serveringsrörelsen enligt 8 kap. 3 § alkohollagen.

Att få lov att krydda snaps innebär tillåtelse att krydda spritdryck/ brännvin med eget recept som snaps till julbord eller liknande arrangemang. Det innebär inte att man får öppna egentillverkning av olika spritdrycker såsom shots-blandningar eller andra kryddblandningar som inte räknas som snaps, utan enbart att man på serveringsstället ska kunna krydda sin egen snaps för den egna verksamheten i liten skala vid specifika arrangemang.

Ängelholms kommun tillhandahåller en specifik anmälningsblankett för kryddning av snaps.

Alkoholservering till allmänheten eller till slutet sällskap?

Rättsregel

Enligt 8 kap. 2 § alkohollagen kan ett serveringstillstånd meddelas för servering till allmänheten eller i förening, företag eller annat slutet sällskap. Ett slutet sällskap är en begränsad krets av personer som har någon form av gemensamt intresse i förening eller sammanslutning utöver den aktuella festen. Ett slutet sällskap kan vara föreningsmedlemmar, anställda i ett företag eller inbjudna släktingar, vänner och kollegor vid till exempel bröllop och födelsedagar. Om vem som helst till exempel kan köpa biljett till en fest är det inte fråga om slutet sällskap i alkohollagens mening även om biljetterna förköps. När det gäller servering till slutet sällskap får det inte vara en tillställning som betraktas som offentlig enligt ordningslagen.

Ett stadigvarande tillstånd för servering av alkoholdrycker kan gälla året runt eller årligen under en viss tidsperiod och gäller generellt tills vidare. Finns det skäl kan kommunen besluta om att begränsa tillståndet till en viss tid. Tillfälliga serveringstillstånd är begränsade till ett visst tillfälle eller en viss kortare period och då som längst 7 dagar.

Tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten

Riktlinjer för Ängelholms kommun

Det förutsätts att det inte är fråga om regelbundet återkommande verksamhet varje vecka eller månad. En ansökan omfattar ett tillfälle, eller en kortare sammanhängande period och då som längst 7 dagar exempelvis vid en festival. Söker en och samma aktör/ tillståndshavare tillfälligt tillstånd som innefattar mer än 10 dagar per år ska ansökan om stadigvarande serveringstillstånd lämnas in för prövning.

De personer som ska ansvara för serveringen ska vara lämpliga för uppgiften. I de flesta fall är detta liktydigt med att de är innehavare av serveringstillstånd. Sökanden ska vara såväl personligt som ekonomiskt lämplig i enlighet med vad som framgår av 8 kapitlet 12 § alkohollagen. Detta krav omfattar även festivalarrangör på grund av dennes betydande inflytande över festivalens bedrivande. Remissförfarande till såväl polismyndigheten, räddningstjänsten, skatteverket och miljöenheten tillämpas.

Vid tillfälliga tillstånd till allmänheten, exempelvis festivaler, finns ofta en större risk för hög berusningsnivå. Därför beviljas det i dessa sammanhang endast alkoholdrycker med svagare alkoholhalt och servering av spritdrycker beviljas inte.

Vid de tillfällen arrangemang omfattar större ytor såsom exempelvis hela festivalområden/ festivaltält medges endast serveringstillstånd på särskilda avgränsade överblickbara serveringsytor inom festivalområdet.

Alkohollagen är en skyddslagstiftning. Speciellt ska unga människors hälsa skyddas. Alkoholserveringen ska ingå i ett seriöst evenemang. Stor återhållsamhet gäller vid ansökningar om serveringstillstånd i samband med idrottsevenemang eller arrangemang där stor del av målgruppen är ungdomar. I dessa sammanhang måste noggrann riskbedömning alltid göras. Vid sådana ansökningar är det alltid myndighetsnämnden som tar beslut.

Vad gäller om jag vill använda en festfixare? Ni som ansöker om serveringstillstånd, eller redan innehar ett tillstånd, ska i förväg anmäla till tillståndsenheten att ni tänker anlita en festfixare. Ni ska också skicka in avtalet med festfixaren till

tillståndsenheten. Kom ihåg att ansvaret för din verksamhet alltid ligger på dig som tillståndshavare. Det är tillståndshavarens ansvar att det finns ett tillstånd från polismyndigheten för offentlig tillställning.

Tillfälligt utökade serveringstider

Här avses tillståndshavare som redan bedriver stadigvarande serveringsverksamhet och som i vissa fall önskar en tillfällig utökning av serveringstiden. Även när det gäller denna kategori förutsätts att det inte är fråga om regelbundet återkommande verksamhet varje vecka eller månad. En ansökan omfattar ett tillfälle.

Remissförfarande till såväl polismyndigheten, räddningstjänsten som miljöenheten tillämpas.

Pausservering

Pausserveringstillstånd kan vara aktuellt i verksamheter som bedriver någon typ av föreställning i teater eller konsertlokal och då finns det möjlighet att servera i foajén under föreställningars pauser. I Ängelholms kommun medges enbart servering av starköl, vin och andra jästa alkoholdrycker vid denna typ av servering.

Tillstånd för catering – vad innebär det?

Enligt 8 kap. 4 § kan den som bedriver cateringverksamhet för slutna sällskap meddelas stadigvarande serveringstillstånd under förutsättning att den lokal där serveringen sker för varje tillfälle anmäls och godkänns av kommunen. Lokalen ska även vara lämplig ur brandsäkerhetssynpunkt.

Om verksamheten bedrivs i flera kommuner måste serveringstillstånd sökas i varje kommun. När tillståndet är beviljat räcker det sedan med att lokalen där serveringen ska ske godkänns av aktuell kommun.

Den som bedriver cateringverksamhet ska ha ett eget kök för tillredning av mat för att få stadigvarande serveringstillstånd.

Provsmakning

Tillstånd för provsmakning kan meddelas både för enstaka tillfälle och som stadigvarande tillstånd. Vid arrangemang som riktas till allmänheten ska arrangören sedan tidigare ha ett stadigvarande serveringstillstånd som gäller för den typ av dryck som ska provas. Dessutom ska tillståndet avse samma lokal där provsmakningen ska äga rum. Vid varje tillfälle som provsmakning ska hållas ska också en anmälan göras till kommunen. Provsmakningen får inte vara gratis utan gästen måste betala för drycken.

Även partihandlare som deltar vid arrangemang, som till exempel mässor, kan ansöka om tillstånd, antingen enskilt eller gemensamt med andra partihandlare.

Lagstiftningen ger också möjlighet för den som tillverkar alkoholdrycker från råvaror som produceras på den egna gården, rätt att vid tillverkningsstället erbjuda provsmakning. Det förutsätter dock att det finns ett stadigvarande tillstånd och att anmälan om provsmakning görs till kommunen. Om ett stadigvarande tillstånd saknas kan ett särskilt tillstånd om provsmakning meddelas för tillverkare som erbjuder egentillverkade alkoholdrycker vid tillverkningsstället.

Kommunen tillsynsverksamhet

Rättsregel

Enligt 9 kap. 2 § alkohollagen är det kommunen och polismyndigheten som har tillsyn över efterlevnaden av de bestämmelser som gäller för servering av alkoholdrycker. I 9 kap. 3 § alkohollagen framgår det att kommunen har tillsynsansvar över marknadsföring av alkoholdrycker.

Riktlinjer för Ängelholms kommun

Kommunen ska bedriva förebyggande, inre och yttre tillsyn samt samordnad tillsyn.

Förebyggande tillsyn är kommunens arbete med information och utbildning, exempelvis utbildning i Ansvarsfull alkoholserving. Syftet med den förebyggande tillsynen är att informera och göra tillståndshavaren uppmärksam alkohollagens regler så att brister inte uppstår.

Kommunen erbjuder, i samverkan med andra kommuner, kontinuerligt utbildningar i Ansvarsfull alkoholserving (AAS) för såväl tillståndshavarna som övrig personal som arbetar i restaurangmiljö. Syftet är att skapa goda förutsättningar att kunna hantera olika situationer som kan uppstå i samband med serveringen.

Inre tillsyn innebär att kommunen arbetar med att granska att tillståndshavarna även efter beviljat serveringstillstånd uppfyller alkohollagens krav på personlig och ekonomisk lämplighet. Tillsynen sker med hjälp av remissförfarande till andra myndigheter så som polismyndigheten, kronofogden och skatteverket. Detta görs årligen.

Yttre tillsyn är när kommunen besöker serveringsställena under pågående verksamhet, framförallt på kvällar och nätter, för att kontrollera att verksamheten

bedrivs enligt alkohollagens regler. Särskilt granskas ordning och nykterhet samt att inte underåriga serveras alkohol. Utöver detta så kontrolleras också exempelvis marknadsföring, matutbud och kassahanteringen. Tillsynen ska också ses som en möjlighet till dialog mellan krögare och kommun, där krögarna kan få råd om hur de kan jobba mer förebyggande för att undvika störningar i verksamheterna. Vid tillsynen har handläggarna med sig ett protokoll som fylls i.

Den yttre tillsynen kan även vara samordnad med andra myndigheter till exempel polisen, skatteverket, miljöenheten, tullverket och räddningstjänsten.

Generellt kan tillståndshavarna räkna med minst ett besök årligen. De som har verksamhet med nöjeskaraktär kan räkna med fler tillsynsbesök. Ibland framkommer det vid besöken att alkohollagen inte efterföljs på ett tillfredställande sätt och då planerar kommunen vanligtvis ett uppföljningsbesök och/ eller öppnar ett tillsynsärende för utredning av bristen.

Varje tillståndshavare bör också ha en alkoholpolicy som på ett tydligt sätt beskriver den egna företagskulturen och synen på att servera alkohol på ett ansvarsfullt sätt. Policyn kan även användas som ett verktyg för att introducera ny personal och skapa en samsyn och ”laganda” i verksamheten samt att även planera för och beskriva hur alkohol- och drogrelaterade problem bland personalen hanteras.

Det är kommunens ambition att verka för tydlighet och en god fortlöpande dialog med sökande och tillståndshavare.

Synpunkter är därför viktiga för att vi ska kunna utveckla vårt arbete. Välkomna med era synpunkter.

Sanktioner

Rättsregel

Enligt 9 kap. 17 § får en kommun meddela en innehavare av serveringstillstånd en erinran, eller i allvarigare fall eller vid upprepade

överträdelser, en varning om denne inte

1. uppfyller de krav som gällde för tillståndets meddelande, eller
2. följer de bestämmelser som gäller för servering enligt denna lag eller de villkor eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

Enligt 9 kap. 18 § ska en kommun återkalla ett serveringstillstånd om

1. tillståndet inte längre utnyttjas,

2. det med tillståndshavarens vetskap har förekommit brottslig verksamhet på serveringsstället eller i anslutning till detta

utan att tillståndshavaren har ingripit, eller

3. tillståndshavaren har brutit mot denna lag eller vad som i övrigt gäller för tillståndet på ett sådant sätt att varning

inte är en tillräckligt ingripande åtgärd, eller har tilldelats en eller flera varningar utan att de förhållanden som föranlett

varningen har rättats till.

Om flera tillståndshavare har utnyttjat ett gemensamt serveringsutrymme enligt 8 kap. 14 § andra stycket får i stället tillståndet för gemensamt serveringsutrymme återkallas, om det inte kan utredas vilken tillståndshavare som är ansvarig för en händelse som ska föranleda återkallelse av serveringstillståndet.

Riktlinjer för Ängelholms kommun

Om brister i verksamheten upptäcks vid tillsyn eller om förutsättningar för tillståndet ändras, inleds vanligtvis en utredning av kommunen. Det kan innebära att även andra berörda myndigheter kontaktas för yttrande. Ett förslag till beslut om eventuella sanktioner lämnas sedan till ansvariga beslutsfattare. Enligt 9 kap 17-18 §§ alkohollagen kan kommunen besluta om tre olika nivåer på sanktionen beroende på hur allvarlig förseelsen är. Sanktionerna är erinran, varning eller återkallelse. Polismyndigheten eller åklagare kan utfärda straffrättsliga åtgärder när ett brott enligt alkohollagen har begåtts, straffet kan då bli böter eller fängelse.

RIKTLINJER FÖR FOLKÖLSFÖRSÄLJNING

Anmälan och försäljning

Rättsregel

Enligt 5 kap. 5 § och 8 kap. 8 § alkohollagen (2010:1622) är detaljhandel med respektive servering av folköl tillåten under villkor att verksamheten bedrivs i sådana lokaler eller andra utrymmen i byggnader eller transportmedel;

-1. som ingår i anläggningar som är godkända enligt föreskrifter meddelade med stöd av 7 § 1 livsmedelslagen (2006:804) eller registrerade enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 av den 29 april 2004 om livsmedelshygien.

-2. som är avsedda för stadigvarande försäljning av livsmedel och där det också säljs mat respektive samtidigt serveras mat.

Riktlinjer för Ängelholms kommun

Folköl är en dryck med en alkoholhalt som mellan 2,25 och 3,5 volymprocent. Den som avser att bedriva försäljning eller servering av folköl ska anmäla verksamheten till kommunen innan försäljningen påbörjas. Det behövs inte något specifikt tillstånd för att få sälja eller servera folköl. Däremot måste vissa bestämda krav vara uppfyllda för att försäljningen eller serveringen ska vara tillåten. Rätten att sälja eller servera folköl följer inte automatiskt med vid till exempel ägarbyte, därför ska ny anmälan göras vid överlåtelse eller om försäljningen avslutas av annan anledning.

För att få sälja folköl måste försäljningsstället vara godkänt som stadigvarande livsmedelslokal med försäljning av lättdrycker samt ha ett brett utbud av matvaror. Det innebär att butiken måste ha ett brett och varierats sortiment av matvaror. Glass, godis, chips, kaffe och te anses inte uppfylla kravet på tillhandahållande av matvaror. Det ska även finnas ett sortiment av lättdrycker till försäljning i butiken som till exempel lättöl, alkoholfri öl, läsk och vatten. Godiskiosker, tobaksaffärer, spel- och videobutiker får endast sälja folköl om de samtidigt uppfyller ovanstående krav.

Vid servering av folköl är det en förutsättning att det samtidigt serveras mat. Lokalen måste därför vara avsedd för att man ska kunna äta mat och dricka folköl på stället. Vid servering av folköl ska mat och lättdrycker erbjudas gästerna. Minimikravet kan anses vara uppfyllt om det till exempel serveras varma smörgåsar, varm korv, hamburgare eller skaldjur. Det ska vidare tillhandahållas ett sortiment av lättdrycker såsom alkoholfri öl, läsk och vatten på serveringsstället. Servering av folköl ska ske med återhållsamhet och får inte föranleda några olägenheter i fråga om ordning och nykterhet.

Kontakta livsmedelsinspektör för frågor kring lokal och matutbud samt registrering av livsmedelsverksamhet.

Anmälningsskyldigheten för servering av folköl gäller inte den som har serveringstillstånd för alkoholdrycker. Den som innehar ett serveringstillstånd har rätt att inom ramen för serveringstillståndet servera folköl.

Egenkontroll

Den som bedriver försäljning av folköl har ett ansvar att försäkra sig om de regler som gäller vid försäljningen följs. Bland annat måste försäljaren vara säker på att personalen har nödvändiga kunskaper så att folköl till exempel inte lämnas ut eller säljs till personer som inte har fyllt 18 år. Enligt alkohollagen ska därför den som bedriver detaljhandel med folköl utöva särskild kontroll, så kallad egenkontroll. För egenkontrollen ska det finnas ett särskilt skriftligt program. Egenkontrollen ska förvaras i lokalen och personalen ska ha kunskap om den samt ska den kunna visas upp vid inspektion för både kommunen och polismyndigheten.

Egenkontrollprogram finns att hämta på kommunens hemsida www.engelholm.se.

Tillsyn

Kommunen och polisen har ansvar för tillsyn över försäljningen med folköl. Liksom för tillsyn över till exempel alkoholservering ska en plan för tillsynen över folkölsförsäljning upprättas.

De som säljer eller serverar folköl kan räkna med minst ett årligt tillsynsbesök.

Vid besök av tillsynsmyndigheterna har personalen rätt att få tillträde till lokalen eller andra utrymmen som berörs av lagen. Även information, uppgifter och handlingar som behövs för tillsynen ska lämnas vid begäran.

Kontrollköp

Under år 2014 blev det möjligt för Sveriges kommuner att använda sig av så kallade kontrollköp i förebyggande syfte. Kontrollköpen kan enligt lagstiftningen inte användas som grund för sanktion. Syftet är att på ett förebyggande sätt arbeta för förbättrade rutiner för att säkerställa den lagenliga åldersgränsen 18 år. Kontrollköp innebär att kommunen anlitar ungdomar som fyllt 18 år, men som har ett yngre utseende, för att i butiker försöka köpa folköl, tobak eller receptfria läkemedel utan att de behöver visa legitimation. På detta vis kontrolleras butikernas rutiner för ålderskontroll.

Sedan hösten 2014 genomför Ängelholms kommun kontrollköp och det görs i samverkan mellan drogförebyggande samordnare och livsmedelsenheten. Kontrollköpen går till så att drogförebyggande samordnare följer med en ungdom som genomför försök att köpa ut utan att visa legitimation. Ungdomen erhåller en

timanställning för uppdraget. Dagen efter kontrollköpen görs återbesök av två handläggare hos framförallt de ställen som släppt igenom ett köp. Dialog förs med ansvariga om vilka rutiner som finns för att säkerställa att kunderna har åldern inne för köp av aktuell vara.

Avgifter

Kommunen tar ut en årlig fast avgift för tillsynen av den verksamhet som har försäljning av folköl i detaljhandel eller restauranger som endast serverar folköl, det vill säga restauranger som inte innehar stadigvarande serveringstillstånd av alkoholhaltiga drycker.

Aktuella avgifter publiceras på kommunens hemsida: www.engelholm.se.

Sanktioner

Rättsregel

9 kap. 19 § alkohollagen. Föranleder detaljhandel med eller servering av folköl olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller om bestämmelserna i alkohollagen inte följs, får kommunen förbjuda den som bedriver försäljningen att fortsätta verksamheten eller, om förbud är en alltför ingripande åtgärd, meddela en varning.

Ett förbud enligt första stycket kan inskränkas till att gälla för vissa närmare angivna tider eller under vissa närmare angivna omständigheter. Förbud meddelas för en tid av sex månader eller, vid upprepad eller allvarlig försummelse, tolv månader räknat från det att den som bedriver försäljningen fått del av beslutet.

Riktlinjer för Ängelholms kommun

Kommunen och polismyndigheten har ansvar för tillsyn av detaljhandel med och servering av folköl. Enligt 9 kap 19 § alkohollagen får kommunen förbjuda den som bedriver försäljning med folköl att fortsätta verksamheten, eller om förbud är en alltför ingripande åtgärd, meddela varning. Polismyndigheten och åklagare kan även utfärda straffrättsliga åtgärder såsom böter och fängelse.